

Article Arrival Date

14.02.2021

Article Type

Research Article

Article Published Date

20.03.2022

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.38063/ejons.571>

VAN YYÜ SHMYO ANATOMİ DERSİ HAKKINDAKİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN TANIMLANMASI

STUDENT OPINIONS ABOUT VAN YYU SHMYO ANATOMY COURSE DEFINITION

Gülüm SARGİN

Canan YENİTÜRK BAYDAR

Gamze ÇAKMAK

ÖZET

Amaç: Sağlık alanlarının tümünde temel bilimler dersi olarak okutulan Anatomi dersi, öğrencilerin sonraki yıllarda aldığı diğer derslerle ilişkili olması bakımından verilen eğitimin daha etkin bir şekilde yürütülmesi bakımından oldukça önemlidir. Çalışmanın amacı Sağlık Hizmetleri alanında bulunan birçok bölümdeki öğrencilerin anatomi dersinin verimliliği ve etkinliği ile ilgili görüşlerini belirlemek.

Yöntem: Çalışmamızın evrenine, Van YYÜ Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunun bölümlerinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında 1. sınıfta öğrenim gören öğrenciler dâhil edilmiştir. Çalışmanın örneklemini, gönüllü 500 öğrenci oluşturmuştur. Öğrenciler 18 sorunun dâhil edildiği bir ankete cevap vermişlerdir.

Bulgu: Anket çalışmasına katılan öğrencilerin % 59,6'sı Anatomi dersine karşı ilgili olduğunu ifade etmişlerdir. Cinsiyete göre yapılan analizde, Anatomi teorik ve uygulama derslerine olan isteğin kadınlarda (%56,9 - % 89,0) daha yüksek oranda çıkmıştır. Yaşa göre yapılan analizde, elde edilen bulgulara göre 18-24 yaş grubu (%53,1) 25-30 yaş grubuna (%38,9) göre anatomi teorik derslerine çalışmayı sevmeye oranı yüksektir. Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre okudukları bölüme isteyerek gelme durumları, sağlık meslek lisesinden mezun öğrenciler (%66,5) ile diğer lise türlerinden mezun (%53,1) olan öğrenciler karşılaştırıldığında sağlık meslek lisesi mezunu öğrencilerin bu bölüme gelme isteklerinin oranları daha yüksektir.

Sonuç: Anatomi dersi ile ilgili; öğrenci görüşlerinin alınmasıyla yapılan bu çalışma, anatomi eğitiminin hem teorik hem de pratik olarak yapılmasının daha faydalı olacağı ve mesleki hayata vereceği katkının önemi bir kez daha vurgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: Anatomi dersi, Anket, Sağlık Hizmetleri, Öğrenci görüşleri

ABSTRACT

Introduction: The Anatomy course, which is taught as a basic science course in all fields of health, is very important in terms of carrying out the education given more effectively in terms of being related to the other courses taken by the students in the following years. The aim of study is to determine the opinions of the students in many departments in the field of Health Services about the efficiency and effectiveness of the anatomy course.

Method: In the universe of our study, first-year students studying in the departments of Van YYU Health Services Vocational School in the 2021-2022 academic year were included. The sample of the study consisted of 500 volunteer students. Students answered a questionnaire that included 18 questions.

Finding: 59.6% of the students who participated in the survey stated that they were interested in the Anatomy course. In the analysis made by gender, the desire for anatomy theory and practice courses was higher in women (56.9% - 89.0%). In the analysis made according to age, according to the findings, the 18-24 age group (53.1%) is more likely to like studying anatomy theoretical lessons compared to the 25-30 age group (38.9%). When the students' willingness to come to the department they study according to the type of high school they graduated from, and the students who graduated from health vocational high school (66.5%) and the students who graduated from other high school types (53.1%), the rate of students who graduated from health vocational high schools to come to this department is higher.

Conclusion: About the anatomy lesson; This study, which was carried out by taking the opinions of the students, emphasized that it would be more beneficial to provide anatomy education both theoretically and practically, and the importance of its contribution to professional life was emphasized once again.

Keywords: Anatomy lesson, Questionnaire, Health Services, Student opinions,

1.GİRİŞ

Eğitim, “Bireylerin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve isteyerek yapılan davranışlarda değişimler meydana getirme süreci olarak” tanımlanmıştır (Demirel, 2001). Eğitim ile kişilere bilgi vermek, edinilen bilgileri pratiğe dökme yeteneğinin kazandırmak amaçlanır. Eğitim ile gelinmesi istenen son durum meslek kazanımlarıdır. Öğrenme, eğitim süresince temel bir davranış şekli olmuştur. Öğrenmede asıl hedef, değişimin ortaya çıkardığı kişilerdir (Özdemir, 2003).

Şüphesiz ki asıl amaç, doğru ve etkili öğrenme yöntemlerinin neler olabileceği ve bu yöntemlerin de öğrencilere doğru şekilde nasıl aktarılması gerektiğidir. Dünyada son yıllarda yaşanan ekonomik, teknolojik ve sosyokültürel değişimler eğitim yönünde de bir değişim ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bilgi, toplumunun ihtiyacı olan eğitim düzeyi yüksek ve donanımlı insan gücü talebini karşılayabilmek amacıyla yükseköğretim sistemlerinde şeffaflık, karşılaştırabilirlik ve hesap verebilirlik gibi kavramlar ile öne çıkmaktadır (Çelik ve ark. 2018).

Eğitim-öğretim süresi boyunca, dersi alan öğrencilerden alınan geri bildirimler ile eğitim-öğretim programlarının ders içeriği ve yöntemi hakkında ileriye dönük gerekli görülebilen yenilik veya düzenlemeler yapılmasında önemlidir. Çünkü eğitim ile ilgili hizmetlerde uygulanması istenen programların geçerli ve daha kaliteli olabilmesi açısından eğitmen ve öğrenci arasında iletişimin kurulması gereklidir. Etkili bir eğitim programlanmasında öğrencinin rolü eğitmen kadar önemlidir (Boud, 1998). Bu yüzden öğrenci geri bildirim çalışmaları oldukça sık kullanılan araştırma yöntemlerinden biri olmuştur (Cankur, 2008). Ayrıca öğrencilere, daha verimli bir ders işleyişi nasıl olurunu sağlayan faktörlerden biri de öğrencinin kendi öğrenme sürecini değerlendirebilmesidir (Bayley, 1998). Ayrıca geri bildirim çalışmaları, öğrenme sürecini geçirmiş öğrencilerin düşüncelerini aktarmada bir yol olduğu için eğitmenlere ders programı hazırlamada rehberlik etmektedir (Özvarış ve ark. 2001).

Anatomi, insan şeklini ve yapısını oluşturan organları, sistemleri ve bu sistemlerin birbirleri ile olan yapısal ve işlevsel ilişkilerini inceleyen bilim dalıdır (Çimen, 2011 & Mutluay, 2020). Anatomi dersi, dünyada ve ülkemizde Sağlık Bilimleri Fakültelerinin, Sağlık Yüksekokulları ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokullarının temel tıp bilimleri eğitim-öğretim programlarında olması gereken bir öneme sahiptir (Cankur, 2008). Sağlık bilimlerinde eğitim-

öğretim gören öğrenciler için, Anatomi dersinin temel oluşturması daha sonraki yıllarda alacakları diğer derslerde başarılı olabilmeleri bakımından oldukça önemlidir (Abdullahi ve ark., 2012). Bununla birlikte öğrencilerin bu ders alanında verilen konularda çok iyi öğretilmiş olması gerekmektedir. Öğrencilerin bilgi ve becerilerinin geliştirebilmesi öğrenci odaklı yaklaşımlarla sağlanacaktır. (Bingöl, 2010).

Eğitim-öğretim süresi boyumca, yürütülen eğitim-öğretim programlarının ders içerik ve uygulama yöntemi hakkında ileriye dönük değişiklik ve düzenleme yapılmasında, eğitimin verildiği öğrencilerden alınan geri bildirimlerin önemi bir kez daha vurgulanmıştır.

Sağlık Bilimleri Fakülte ve Yüksekokulları bölümlerinde verilen temel tıp eğitimi alanı olan anatomi dersinin öğrenimi oldukça zordur (Bolatlı, 2020). Verilen Anatomi dersinin kalıcı olması oldukça önemlidir. Sonraki yıllarda alacakları diğer derslerde temel oluşturması ve klinik uygulamalarda anatomi bilimine hâkim olan kişinin işini kolaylaştırması bakımından oldukça önemlidir. Bu yüzden öğrencilerin Anatomi eğitiminde çok iyi eğitilmiş olması gerekmektedir. (Robert ve ark., 2005)

Çalışmanın amacı Anatomi eğitimi alan öğrencilerin fikirlerini alarak, onlara yönelik değişimleri ortaya koyabilmenin yolunu bulmaktır. Elde edilen analiz sonuçlarının dersi yürüten öğretim elemanlarına farklı bir bakış açısı kazandıracağı ve dersin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.MATERYAL METOT

Bu çalışma, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunun farklı bölümlerinde (Anestezi, İlk ve Acil Yardım, Tıbbi Görüntüleme, Tıbbi Laboratuvar, Diyaliz, Radyoterapi, Engelli Bakım ve Rehabilitasyon, Çocuk Gelişimi ve Yaşlı Bakım Programları) öğrenim gören ve anatomi dersini alan 500 öğrenciye anatomi dersi hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesine yönelik bir anket çalışmasıdır. Bu bölümdeki öğrenciler Anatomi dersini haftalık 2 saat teorik olarak almaktadır.

Araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunda; öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri, anatomi dersine olan ilgi, alınan dersten duyulan memnuniyet ve mesleki faydanın değerlendirilmesi hakkında ki düşüncelerin değerlendirilmesi için toplam 18 sorudan oluşan anket çalışması tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Tanımlayıcı tipteki bu çalışma etik kurul onayı alındıktan sonra yapılmıştır. Anket formu, ders bitiminde ilgili öğretim elemanından izin alınarak, gözlem altında araştırmanın amacı ve isim belirtmemeleri açıklandıktan sonra çalışmayı kabul eden öğrencilere uygulanacaktır. Araştırmanın temel amacı doğrultusunda uygun örneklem sayısını belirlemek için Gpower3.1.9.2 (Faul, Erdfelder, Lang & Buchner, 2007) programı kullanılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre %95 istatistiksel güç, $\alpha=0.05$ hata payı ve $f=0.25$ etki büyüklüğü için ulaşılması gereken minimum örneklem sayısı 400 olarak hesaplanmıştır. Bu amaçla kayıp veri ve uç değerler olma ihtimali de dikkate alınarak toplamda 500 örneklem büyüklüğüne ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcıların anatomi dersine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla her bir soruya ilişkin frekans ve yüzde değerleri raporlanarak yorumlanmıştır. Buna ek her bir maddeye verilen cevaplar katılımcıların cinsiyetleri, yaşları ve mezun oldukları lise türüne göre karşılaştırılmıştır. Bu amaçla ki-kare istatistiği kullanılmıştır. Ancak bazı durumlarda çapraz tablolarda beklenen değerin 5'ten küçük olduğu hücre sayısı toplam hücre sayısının %20'sini geçtiği için alternatif olarak Fisher-Freeman-Halton Exact testi kullanılmıştır. Bu test 2x2 tablolarda Ki-kare analizinin varsayımlarının sağlanmadığı durumlarda kullanılan Fisher Exact testinin RxC boyutundaki tablolar için genelleştirilmiş halidir (Freeman & Halton, 1951; IBM, 2018). Ki-kare analizi sonucunda anlamlı farklılık elde edilen durumlarda

farkın kaynağını belirlemek amacıyla düzeltilmiş artıklar dikkate alınmıştır. Araştırmada kullanılan istatistiksel testlerden elde edilen sonuçların yorumlanmasında 0,05 anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

3.BULGULAR

3.1.Araştırmanın Birinci Alt Amacına Yönelik Bulgular

Yaptığımız araştırmada İnsan Anatomisi eğitimi ile ilgili 18 sorudan oluşan bir anket formu, dersi alan 500 öğrenciye kendi istekleri ile yaptırılmıştır. Araştırma kapsamında ilk olarak anket maddelerine ait betimsel bulgular sunulmuştur. 18 maddeye ait bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Betimsel bulgular

No	Anket Soruları	Evet		Hayır		Kararsızım	
		f	%	f	%	f	%
1.	Okuduğunuz bölüme isteğinizle mi geldiniz?	287	57,4	146	29,2	67	13,4
2.	Anatomi dersine karşı ilgiliyim.	298	59,6	93	18,6	109	21,8
3.	Sınıf mevcudunun fazla olması dersi anlamamızı olumsuz yönde etkiliyor.	257	51,4	171	34,2	72	14,4
4.	Anatomi teorik derslerine çalışmayı seviyorum.	263	52,6	151	30,2	86	17,2
5.	Dersin içeriği beklentilerimi karşıladı.	246	49,2	116	23,2	138	27,6
6.	Dönem sonunda anatomi bilgilerine hakim olduğumu düşünüyorum.	201	40,2	104	20,8	195	39,0
7.	Anatomi dersi diğer dersleri anlamama öncülük etti.	316	63,2	90	18,0	94	18,8
8.	Aldığım anatomi eğitiminin mesleki hayatıma önemli katkı sağlayacağını düşünüyorum.	379	75,8	57	11,4	64	12,8
9.	Ders saati dersin öğrenimi için sizce yeterli mi?	225	45,0	196	39,2	79	15,8
10.	Dersin öğrenimi konusunda güçlük çekiyor musunuz?	242	48,4	157	31,4	101	20,2
11.	Anatomi dersinde görsellik önemli midir?	477	95,4	15	3,0	8	1,6
12.	Derste edindiğiniz bilgiler sizde merak uyandırdı mı?	366	73,2	63	12,6	71	14,2
13.	Anatomi dersinin seçmeli ders olmasını ister miydiniz?	149	29,8	295	59,0	56	11,2
14.	Devam zorunluluğu olmasa da derse girer miydiniz?	272	54,4	135	27,0	93	18,6
15.	Dersi aldıktan sonra güncel hayata ve olaylara bakış açınızda olumlu farklar oldu mu?	331	66,2	91	18,2	78	15,6
16.	Derste başarılı olmak için derse devam gerekli midir?	382	76,4	78	15,6	40	8,0
17.	Dersin uygulamasının olmasını ister miydiniz?	431	86,2	47	9,4	22	4,4
		Olumlu		Olumsuz			
		f	%	f	%		
18.	Anatomi dersi sağlıkla ilgili eğitim programlarında neden gereklidir?	428	85,6	72	14,4		

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcıların %57,4’ü okudukları bölüme kendi istekleri ile gelmişken, %29,2’si kendi istekleri ile gelmemiştir. Kararsız olanların oranı ise %13,4’tür. Çalışmamıza katılan öğrencilerin % 59,6’sı Anatomi dersine ilgili olduğu ve % 52,6 sınıfın bu dersi severek takip ettiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %52,6’sı Anatomi teorik derslerine

çalışmayı sevdiğini ifade ederken, %23,2'si ders içeriğinin beklentisini karşılamadığını belirtmiştir. Öğrencilerin % 51,4'ü sınıf mevcutlarının fazla olmasının dersi olumsuz etkilediğini savunmuştur. Dönem sonunda Anatomi bilgilerine hâkim olduğunu söyleyen %40,2'lik bir oran var iken %20,8'i ise ders bilgilerine hâkim olmadığını ve %39'u da bu konuda kararsız kaldığını belirtmiştir. %63,2'lik bir oranla öğrenciler Anatomi dersinin sağlık eğitimine öncülük ettiğini savunmuştur. Öğrencilerimizin görüşleriyle % 75,8'nin mesleki hayatta bu dersin önemli katkılar sağlayacağı belirtilmiştir. Ders saatini yeterli bulan % 44,0 iken %39,2 yetersiz bulmuş, % 15,8' ise kararsız kalmıştır. Öğrencilerimizin %48,4'ü ders öğrenimi konusunda güçlük çekiyor iken %95,4'ü bu derste görselliğin önemli olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerimizin %73,2'si ders bilgilerinin kendilerinde merak uyandırdığını düşünürken, %29,8'i Anatomi dersinin seçmeli ders olabileceğini düşünmektedir. Öğrencilerimizin %54,4'ü derse devam zorunluluğu olmasa da derse devam edeceğini düşünürken, %15,6'sı derste başarılı olmak için devamın gerekli olmadığını düşünmektedir. Öğrencilerimizin %66,2'si dersi aldıktan sonra güncel hayata ve olaylara bakış açılarında olumlu sonuçlar doğurduğunu düşünmektedir. Öğrencilerimizin %86,2'si dersin uygulamasının olmasını istemektedir. Öğrencilerimizin %85,6'sı Anatomi dersinin sağlıkla ilgili eğitim programlarında yer almasının olumlu yönde etkileyeceğini düşünmektedir.

3.2.Araştırmanın İkinci Alt Amacına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında katılımcıların anatomi ders görüşleri, cinsiyetlerine göre karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Anatomi ders görüşlerinin cinsiyetlere göre karşılaştırılmasına ilişkin Ki-kare testine ait bulgular.

Sorular	Cevaplar	Erkek (f=173)	Kız (f=327)	Toplam (f=500)	X ² (sd=2)	p
		%	%	%		
M4	Evet	44,5	56,9	52,6	7,06	0,029*
	Düzeltilmiş Artıklar	-2,6	2,6	---		
	Hayır	34,7	27,8	30,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	1,6	-1,6	---		
	Kararsızım	20,8	15,3	17,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	1,6	-1,6	---		
M8	Evet	69,4	79,2	75,8	13,22	0,001*
	Düzeltilmiş Artıklar	-2,4	2,4	---		
	Hayır	18,5	7,6	11,4		
	Düzeltilmiş Artıklar	3,6	-3,6	---		
	Kararsızım	12,1	13,1	12,8		
	Düzeltilmiş Artıklar	-0,3	0,3	---		
M15	Evet	63,6	67,6	66,2	9,48	0,009*
	Düzeltilmiş Artıklar	-0,9	0,9	---		
	Hayır	24,9	14,7	18,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	2,8	-2,8	---		
	Kararsızım	11,6	17,7	15,6		
	Düzeltilmiş Artıklar	-1,8	1,8	---		
M17	Evet	80,9	89	86,2	6,26	0,044*
	Düzeltilmiş Artıklar	-2,5	2,5	---		
	Hayır	12,7	7,6	9,4		
	Düzeltilmiş Artıklar	1,8	-1,8	---		
	Kararsızım	6,4	3,4	4,4		
	Düzeltilmiş Artıklar	1,6	-1,6	---		

M18	Olumlu	78	89,6	85,6	12,28	0,000*
	Düzeltilmiş Artıklar	-3,5	3,5	---		
	Olumsuz	22	10,4	14,4		
	Düzeltilmiş Artıklar	3,5	-3,5	---		
	Toplam	100	100	100		

* P<0,05

Tablo 2’de görüldüğü üzere, katılımcıların okudukları bölüme kendi istekleri ile gelip gelmeme durumları cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($X^2=1,35$; $p>0,05$). Anatomi dersine karşı ilgi durumları da cinsiyetlerine göre benzer şekilde istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($X^2=5,68$; $p>0,05$). Sınıf mevcudunun fazlalığının dersin anlaşılmasını olumsuz yönde etkileme durumları da benzer şekilde, cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($X^2=3,05$; $p>0,05$).

Katılımcıların Anatomi teorik derslerine çalışmayı sevmeye durumlarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılmasına ait bulgular dikkate alındığında, görüşlerin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($X^2=7,06$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre hem kadın (%56,9) hem de erkeklerde (%44,5) genel olarak bu derslere çalışmayı sevmeye oranları yüksektir. Farkın kaynağını belirlemek amacıyla düzeltilmiş artıklar dikkate alınmıştır. Düzeltilmiş artık değerlerinin mutlak değer olarak en yüksek olduğu hücreler, farklılığa en çok katkı veren değerler olarak yorumlanmaktadır ve genel olarak bu değerlerin $\pm 1,96$ değerinden büyük olması farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Bu sonuçlara göre farklılığa en yüksek katkıyı yapan kategorinin Evet (-2,6) olduğu görülmektedir. Bu kategorideki bulgular dikkate alındığında, genel olarak kadın katılımcıların anatomi teorik derslerine çalışmayı erkeklere göre daha fazla sevdikleri söylenebilir.

Katılımcıların, aldıkları anatomi eğitiminin mesleki hayatlarına katkı sağlayacağını düşünme durumları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($X^2=13,22$; $p<0,05$). Düzeltilmiş artıklar incelendiğinde farklılaşmaya en yüksek katkıyı veren kategorinin hayır (3,6) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, erkek (%18,5) katılımcıların kadınlara (%7,6) göre, anatomi eğitiminin mesleki hayata daha az katkı sağladığını düşündüğü söylenebilir.

Katılımcıların, dersi aldıktan sonra güncel hayata ve olaylara bakış açılarında olumlu farklar olma durumları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($X^2=9,48$; $p<0,05$). Düzeltilmiş artıklar incelendiğinde farklılaşmaya en yüksek katkıyı veren kategorinin Hayır (2,8) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, erkek (%24,9) katılımcıların kadınlara (%14,7) göre, anatomi eğitiminin güncel hayata ve olaylara bakış açısını olumlu etkilemesi bakımından daha az katkı sağladığını düşündüğü söylenebilir.

Edinilen bulgulara göre katılımcıların, Anatomi dersinin uygulamasının olmasını isteme durumlarının cinsiyete göre karşılaştırılması, anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($X^2=6,26$; $p<0,05$). Düzeltilmiş artıklar incelendiğinde farklılaşmaya en yüksek katkıyı veren kategorinin Evet (2,5) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, kadın (%89) katılımcıların erkeklere (%80,9) göre, anatomi dersinin uygulamasının olmasını istenmesi bakımından daha fazla katkı sağladığını düşündüğü söylenebilir.

Katılımcıların, Anatomi dersinin sağlıkla ilgili eğitim programlarında gerekliliği ile ilgili verdikleri olumlu ve olumsuz görüşlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması, anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($X^2=12,28$; $p<0,05$). Bu sonuçlara göre farklılığa en yüksek katkıyı yapan kategorinin Evet (3,5) olduğu görülmektedir. Bu kategorideki bulgular dikkate alındığında, katılımcılardan genel olarak kadın katılımcıların anatomi dersinin sağlıkla ilgili eğitim

programlarında gerekliliği ile ilgili verdikleri olumlu görüşleri erkeklere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

3.3.Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında katılımcıların Anatomi dersine ilişkin görüşleri, yaşlarına göre karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Anatomi ders görüşlerinin yaşlara göre karşılaştırılmasına ilişkin Ki-kare testine ait bulgular.

Sorular	Cevaplar	18-24	25-30	Toplam	X^2 (sd=2)	p
		yaş (f=482)	yaş (f=18)	(f=500)		
		%	%	%		
M4	Evet	53,1	38,9	52,6	6,17	0,046*
	Düzeltilmiş Artıklar	1,2	-1,2	---		
	Hayır	30,5	22,2	30,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	0,8	-0,8	---		
	Kararsızım	16,4	38,9	17,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	-2,5	2,5	---		
	Toplam	100	100	100		

* P<0,05;

Katılımcıların Anatomi teorik derslerine çalışmayı sevme durumlarının yaşlarına göre karşılaştırılmasına ait bulgular dikkate alındığında, görüşlerin yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($X^2=6,17$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre 18-24 yaş grubunda (%53,1) ve 25-30 yaş grubunda (%38,9) bu derslere çalışmayı sevme oranları yüksektir. Farkın kaynağını belirlemek amacıyla düzeltilmiş artıklar dikkate alınmıştır. Bu sonuçlara göre farklılığa en yüksek katkıyı yapan kategorinin Kararsız (2,5) olduğu görülmektedir. Bu kategorideki bulgular dikkate alındığında, 25-30 yaş grubundaki katılımcıların anatomi teorik derslerine çalışmayı sevme konusunda 18-24 yaş grubundaki katılımcılara göre daha kararsızdırlar.

3.4.Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında katılımcıların anatomi ders görüşleri, mezun oldukları lise türüne göre karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Anatomi ders görüşlerinin mezun oldukları lise türüne göre karşılaştırılmasına ilişkin Ki-kare testine ait bulgular

<i>Sorular</i>	<i>Cevaplar</i>	<i>SM Lisesi (f=161) %</i>	<i>Diğer Lise (f=369) %</i>	<i>Toplam (f=500) %</i>	<i>X² (sd=2)</i>	<i>p</i>
M1	Evet	66,5	53,1	57,4	8,38	0,015*
	Düzeltilmiş Artıklar	2,8	-2,8	---		
	Hayır	21,7	32,7	29,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	-2,5	2,5	--		
	Kararsızım	11,8	14,2	13,4		
	Düzeltilmiş Artıklar	-0,7	0,7	--		
M12	Evet	67,1	76,1	73,2	7,85	0,020*
	Düzeltilmiş Artıklar	-2,1	2,1	---		
	Hayır	12,4	12,7	12,6		
	Düzeltilmiş Artıklar	-0,1	0,1	---		
	Kararsızım	20,5	11,2	14,2		
	Düzeltilmiş Artıklar	2,8	-2,8	---		

* P<0,05;

Katılımcıların okuduğu bölüme, isteyerek gelip gelmeme durumları mezun oldukları lise türüne göre karşılaştırılmasına ait bulgular dikkate alındığında, görüşlerin lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($X^2=8,38$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre sağlık meslek lisesinden mezun öğrenciler (%66,5) ile diğer lise türlerinden mezun (%53,1) olan öğrenciler karşılaştırıldığında sağlık meslek lisesi mezunu öğrencilerin bu bölüme gelme isteklerinin oranları yüksektir. Farkın kaynağını belirlemek amacıyla düzeltilmiş artıklar dikkate alınmıştır.

Katılımcıların derste edindiği bilgilerin merak uyandırma durumları, mezun oldukları lise türüne göre karşılaştırılmasına ait bulgular dikkate alındığında, görüşlerin lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($X^2=7,85$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre, derste öğrendiklerini bilgilerin merak uyandırdığını belirten katılımcıların %67,1'i meslek lisesi mezunu iken, diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerde bu oranın daha yüksek olduğu görülmektedir (%76,1).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Yüzyıllardır, anatomi eğitimi nasıl olmalıdır sorusu, anatomi biliminin daima yeniliklere açık olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanında, öğrencilerin öğrenmekte ve anlamakta oldukça zorlanılan Anatomi dersi aksine kolayca unutulabilen bilgilere sahip olmasından dolayı eğitim de kalıcılığı arttırmayı hedefleyen yeni arayışlar içine girilmektedir (Uygur, 2013).

Anatomi, sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin insan vücudu ve organlarıyla ilk kez karşılaştıkları bir ders olması bakımından sağlık bilimleri alanında eğitim-öğretim gördüklerini hissettiren derslerin en başında gelmektedir (Arı ve ark. 2003) Yapılan anket çalışmamızda öğrencilerin yarısından fazlası okudukları bölüme isteyerek geldiği, Anatomi

dersine karşı ilgili ve Anatomi dersini teorik olarak çalışmayı sevdiklerini söylemiştir. %73,2 sinin yine bu dersi öğrendikçe onlarda merak uyandırdığını da ortaya koymuştur.

Sağlık alanında eleman yetiştiren okullardan biri olan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulları bünyesinde yer alan bölümler (Anestezi, İlk ve Acil Yardım, Diyaliz, Yaşlı Bakım, Tıbbi Görüntüleme, Çocuk Gelişimi vb.) de anatomi eğitimi, önemli bir yer tutmaktadır. Kısa sürede çok sayıda anatomik terimi öğrenmek zorundadırlar. Bu yüzden % 48,4 ‘ü bu dersi öğrenmede güçlük çektiğini kabul etmiştir. Öğrenimi zor bir ders olduğu birçok çalışmada belirtilmiştir (Atay, 2016 ve Sindel, 2008). İnce, 2019 da Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Biyoloji, Okul Öncesi ve Fen Bilgisi öğrencilerinin dersle ilgili görüşleri değerlendirilerek yapmış olduğu çalışmada % 82’si ders saatini yeterli görürken, bu çalışmada % 45’ i dersin süresini yeterli bulmuştur. Bu çalışmada dersi anlamada görselliğin önemi % 95,4 oranında bir kez daha vurgulanarak uygulama derslerinin önemli olduğu söylenmiştir. %76,4 grubun ders de başarılı olmak için devam gerektiğini söylerken %54,4’lük oranda ise derse devam zorunluluğu olmasa da derse gireceğini söylemektedir.

Atay ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada tıp öğrencilerinin çoğunluğu (%62) anatomi tıbbın temelidir diye belirtirken, bu çalışmada da %63,2’nin diğer dersleri anlamada öncülük ettiğini belirtilmiştir. Atay ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada tıp öğrencilerin çoğunluğu, anatomi dersinin mesleki hayatlarına katkı sağlayacağını düşünmektedir. Benzer şekilde, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu programlarındaki öğrencilerimiz, yaptığımız anket çalışmasında %75,8’lik oranla anatomi dersinin mesleki hayatlarına katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Yine çalışmamızda öğrencilerimizin %85,6’sı Anatomi dersinin sağlıkla ilgili eğitim programlarında olması gerektiğini belirtmiştir.

5.ÖNERİ

165

Van YYU Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu programlarındaki (1.Anestezi, 2. Çocuk Gelişimi, 3.Diyaliz, 4. Engelli Bakım ve Rehabilitasyon, 5. Eczane Hizmetleri, 6.İlk ve Acil Yardım (N. Ö), 7.Radyoterapi, 8.Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik, 9.Tıbbi Laboratuvar, 10.Tıbbi Görüntüleme, 11. Yaşlı Bakım Hiz.) öğrencilerinin Anatomi dersine yönelik ilgi ve Anatomi dersinin öğrenme sürecindeki sorunlara ilişkin görüşleri hakkındaki veriler yer almaktadır.

Tüm bu verilere göre, programlardaki mevcut öğrenci sayısının fazla olması dersi anlamada olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu nedenle mevcut öğrenci sayısının azaltılmasına gidilebilir. Ders uygulama saatlerinin artırılması, dersin görsel olarak daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu nedenle öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı verilmeli ve öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır.

6.KAYNAKÇA

Abdullahi, A. & Gannon, M. (2012). Improving College Students Success in Gateway Science Courses: Lessons Learned From An Anatomy And Physiology Workshop. Am J Health Sci 3 (3), 159-168.

Arı, İ.; İrgil, E. Kafa, İ. M. & Şendimir, E. (2003). Bir anket çalışması: Anatomi eğitimi ve öğrencilerin düşünceleri. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 29(2): 15-18., Bursa.

Atay, E.; Çınar, S. Bozkurt, Ö. Tokpınar, A. Soysal, H. & Doğan, U. (2016). Questionnaire: socio-demographic characteristics of semester 1 medical students and their opinions about anatomy education. Journal of health sciences.;25(24):24-8.

Bayley, T. (1998). Learning principles in teaching and training techniques for hospital doctors. Ed. Bayley, T. Drury, M. Radcliffe Medical Press, Oxon, s. 1-9.

Bingöl, A. (1999). Tıptaki öğretim üyesinin öğretim sorumluluğu. Ankara Üniversitesi Tıp Fak Mec, 52, 181-189. Ankara.

Boud, D. (1988). Moving towards autonomy. In: Boud D, ed. Developing Student Autonomy in Learning (2nd ed.), Kogan Page, pp 17–39, London.

Bolatlı, G. (2020). Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Anatomi Dersi Hakkındaki Düşünceleri Thoughts of Nursing Students About Anatomy Lesson, DOI: 10.17942/sted.837439

Cankur, N.Ş. (2008). Anatomiye giriş ve temel kavramlar. Gövsa, F. (Editör). Sistemantik anatomi: İzmir Güven Kitabevi, İzmir.

Çelik, S.; Örenoğlu Toraman, S. & Çelik, K. (2018). Öğrenci Başarısının Derse Katılım ve Öğretmen Yakınlığı ile İlişkisi. Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:26, Sayı:1., Kastamonu.

Çetkin, M.; Turhan, B., Bahşi, İ. & Kervancıoğlu P. (2015). Tıp fakültesi öğrencilerinin anatomi eğitimi hakkındaki düşünceleri, Gaziantep Medical Journal 2016;22(2):82-88 • DOI: 10.5578/GMJ.32156, Gaziantep.

Çimen, M. (2011). Sistemantik Anatomi Ders Kitabı. Cumhuriyet Üniversitesi Matbaası, Sivas.

Demirel, Ö. (2001). Eğitim Sözlüğü. Pegem yayıncılık, s:42., İstanbul.

Faul, F.; Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G* POWER 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. Behavior research methods, 39(2), 175-191.

Freeman, G.H. & Halton, J.H. (1951). Note on an exact treatment of contingency, goodness of fit and other problems of significance. Biometrika, 38, 141-149.

İnce, H.H. (2019). İnsan Anatomisi Dersi Üzerine Biyoloji, Okul Öncesi ve Fen Bilgisi Eğitimi Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fak. Dergisi; Sayı 36, 99-105. Diyarbakır.

Mutluay, Ş.D. & Açıkgöz, A.K. (2020). Evaluation of Students 'Midwives and Nurses' Views on Anatomy Education, Lokman Hekim Dergisi,; 10 (2): 201-208 DOI: 10.31020/mutftd.679401 e-ISSN: 1309-8004

Otağ, İ. & Otağ, A. (2013). İnsan Anatomisi Ve Fizyolojisi Eğitimi Üzerine Öğrenci Görüşleri Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE e-ISSN: 2147-1606 Vol 2 (3), July , pp. 39-45

Özdemir, S. (2003). Tıp Eğitimi ve Yetişkin Öğrenmesi. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 29(2), 25-28. Bursa.

Özvarış, Ş.; Aslan, B. & Koçoğlu, G.O. (2001). İntern doktorların “sağlık eğitimi” seminerleri ile ilgili görüşleri. II. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, “2000’li Yıllarda Tıp Eğitimi”, Bildiri Özet Kitabı, s. 159.

Robert, S.; Stephen, W. & Darrell, G. (2005). The Importance of Anatomy in Health Professions Education and The Shortage of Qualified Educators. *Academic Medicine*;80:349-51

Sindel, M.; Şenol, F. & Gürpınar, E. (2008). Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Anatomi Eğitiminin Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi, *Tıp Eğitimi Dünyası*;28:31-8.

Uygur, R.; Çağlar, V. Topçu, B. Aktaş, S. & Özen, O.A. (2013). Anatomi eğitimi hakkında öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi, *Int J Basic Clin Med* 1(2): 94-106.